

Beslutningsforslag nr. B 41. Fremsat den 8. november 1995 af Villy Søvndal (SF), Anne Baastrup (SF), Steen Gade (SF) og Jes Lunde (SF)

Forslag til folketingsbeslutning om indførelse af ankeadgang på hjemmehjælpsområdet

Folketinget opfordrer regeringen til at sikre, at der indføres en ankeadgang på hjemmehjælpsområdet, der bygger på følgende principper:

1. Der tillægges de sociale ankenævn (eventuelt udvidet med brugerrepræsentanter og embedslægeinstitutionen) kompetence til at behandle klager over hjemmehjælp.

2. Følgende områder er omfattet af ankeadgangen:

- omfang af hjemmehjælpen
- kontinuitet i hjemmehjælpen

- overensstemmelse mellem ydet og bevilget antal timer og funktion
- information om hjemmehjælp.

3. Som forudsætning for opbygning af et ankesystem udsendes en ny vejledning, der som et minimum præciserer kommunernes pligt til:

- at indføre visitationsskemaer
- at sikre aftaler mellem kommuner og hjemmehjælpsmodtagere.

4. Der indføres en tidsfrist på maksimalt én måned for behandling og afgørelse af en klage.

Bemærkninger til forslaget

Den 16. marts 1993 fremsatte SF et lovforslag om at give ankeadgang for afgørelser om hjemmehjælp (Forslag til lov om ændring af lov om social bistand. (Adgang til klage over afgørelse om praktisk bistand i hjemmet), se Folketingstidende 1992-93, forhandlingerne sp. 6447 og 8207, tillæg A sp. 7655 og tillæg B sp. 1953). Forslaget mundede ud i en beretning fra Folketingets Socialudvalg, hvor et flertal bl.a. tilkendegav, »at efter flertallets opfattelse er problemerne på hjemmehjælpsområdet først og fremmest et ressourceproblem. Derfor ønsker flertallet, at hjemmehjælpen styrkes« (se tillæg B sp. 1953). Flertallet vedtog ligeledes at nedsætte en arbejdsgruppe med den opgave at fremkomme med en rapport med forslag til minimumsrettigheder og kriterier for ankemuligheder for praktisk bistand i hjemmet.

På denne baggrund fremsatte SF den 12. oktober 1994 beslutningsforslag nr. B 3 om indførelse af ankeadgang på hjemmehjælpsområdet, se Folketingstidende 1994-95, forhandlingerne side 145 og 3485, tillæg A side 219 og tillæg B side 256.

SF foreslår, at Folketinget nu vedtager at give adgang til anke til hjemmehjælpsmodtagere. Det vil styrke de ældres retsstilling i en periode, hvor der er for mange eksempler på ældre, der ikke får den hjælp og støtte, de fortjener. Det er et udbredt ønske fra ældre- og handicaporganisationerne, at de almindelige klage regler i bistandsloven også kommer til at gælde på hjemmehjælpsområdet.

Beslutningsforslag nr. B 3 blev forkastet ved 2. (sidste) behandling den 23. februar 1995. Siden behandlingen af beslutningsforslag nr. B 3 har socialministeren den 24. maj 1995 fremsat et lovforslag om indførelse af ældreråd og af klageadgang på hjemmehjælpsområdet m.v., jf. lovforslag nr. L 264, Folketingstidende 1994-95, forhandlingerne side 6085 og tillæg A side 3982. Lovforslaget kom ikke til 1. behandling.

Den 11. oktober 1995 har socialministeren fremsat lovforslag nr. L 37. Dette lovforslag er med mindre ændringer en genfremsættelse af lovforslag nr. L 264.

Efter SF's opfattelse tilgodeser socialministerens lovforslag nr. L 37 ikke de intentioner og ønsker, der bliver givet udtryk for i beslutningsforslag nr. B 3. Dels er det i socialministerens forslag nævnte klageorgan uden juridisk kompetence til at omgøre kommunale beslutninger, dels kan klageorganet ikke behandle enkeltsager.

Begge forhold er efter SF's mening så alvorlige, at de forventninger om et ankesystem på ældreområdet, som mange har haft, ikke imødekommes. SF bekræftes i denne antagelse af de mange henvendelser, der er kommet fra pensionistorganisationer, ældreråd m.v., hvorfra det klart tilkendegives, at man ønsker et egentligt juridisk ankesystem med omgørelsesret og med ret til at blande sig i kommunale enkeltafgørelser. Det er på denne baggrund, at SF genfremsætter beslutningsforslag nr. B 3 (med ændrede bemærkninger).

Ad forslagets punkt 1:

SF ønsker en adgang til at klage over afgørelser på hjemmehjælpsområdet i overensstemmelse med den almindelige klageadgang i bistandsloven. Det betyder, at kommunalbestyrelsens afgørelse om hjemmehjælp kan indbringes for det sociale ankenævn, eventuelt tiltrådt af 2 brugerrepræsentanter og embedslægeinstitutionen, ved behandling af klager på hjemmehjælpsområdet.

Ad forslagets punkt 2:

Hensigten med forslaget er som nævnt at styrke den ældres retsstilling i forhold til en kommunal afgørelse, hjemmehjælpsmodtageren ikke er enig i. Derfor skal det være muligt at anke både omfanget af hjemmehjælp og kontinuiteten i hjemmehjælpen, hvor der er en række eksempler på, at et af de store problemer er den meget store udskiftning og den række af forskellige hjemmehjælpere, der kommer i den ældres hjem.

Et tredje problem er, at der ofte i den konkrete sag er uoverensstemmelse mellem det bevilgede og det faktisk ydede antal timer og funktioner. Eller sagt på en anden måde: mange ældre føler sig snydt, fordi de ikke får den hjælp, der blev lovet dem.

Ad forslagets punkt 3:

For at et ankesystem i praksis skal kunne fungere, er det nødvendigt at opbygge skriftlighed omkring visitationen. Derfor forslaget om at indføre visitations-skemaer og efterfølgende aftaler, så det klart fremgår,

hvor meget hjælp der er bevilget, og hvilke funktioner der skal dækkes, og om modtageren er enig i afgørelsen.

Ad forslagets punkt 4:

Det er afgørende, at der sikres en så kort sagsbehandlingstid, at den ældres retsstilling i virkeligheden også forbedres. Efter SF's opfattelse er der tale om så følsomme sager, at en hurtig sagsbehandling er uomgængelig, hvis et ankesystem skal have nogen mening.